

Antipest- en mediaprotocol

Op Toermalijn vinden wij een veilig schoolklimaat voor kinderen, ouders en leerkrachten belangrijk. Wij willen het pestgedrag binnen onze school niet alleen aanpakken nadat een pestsituatie is gesignaleerd, maar vooral willen we het pestgedrag voorkomen. We maken pesten en pestgedrag bespreekbaar met alle aspecten, gevolgen en de erbij horende rollen van pester, meeloper, gepeste en zwijgende meerderheid.

We geven de volgende definitie aan pesten: "Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, waarbij er sprake is van een ongelijkwaardige relatie."

Pesten uit zich in gedragingen als het uiten van bedreigingen, slaan, schoppen en ander fysiek geweld, verbaal geweld, zoals schelden, uitlachen, belachelijk maken, buitensluiten en roddelen. Er is een groot verschil tussen plagen en pesten. In onderstaande tabel geven we kenmerken van plagen en pesten weer.

PLAGEN	PESTEN
• Incidenteel / kortdurend / onregelmatig• Onbezonnen of spontaan• Wederzijdsheid• Geen vaste structuur: rolwisseling is mogelijk• Positieve bedoelingen• Beide partijen hebben plezier• Gelijkwaardige machtsverhouding: beide partijen kunnen het plagen stoppen• Heeft geen negatieve (psychische en/of fysieke) gevolgen• Meestal een tegen een• Vindt openlijk plaats	• Structureel / langdurig en herhaaldelijk blootstellen aan negatieve handelingen verricht door één of meerdere personen• Systematisch en berekenend• Eenrichtingsverkeer• Neiging tot vaste structuur: rolwisseling is vaak onmogelijk• Negatieve bedoelingen: bewust kwetsen• Het gepeste kind heeft verdriet, voelt zich eenzaam, onzeker en/ of bang• Ongelijkwaardige machtsverhouding: het slachtoffer is niet in staat het pesten te stoppen• Heeft schadelijke gevolgen• Meestal een groep tegenover een geïsoleerd slachtoffer• Andere kinderen kijken tegen de dader op• Gebeurt meestal stiekem

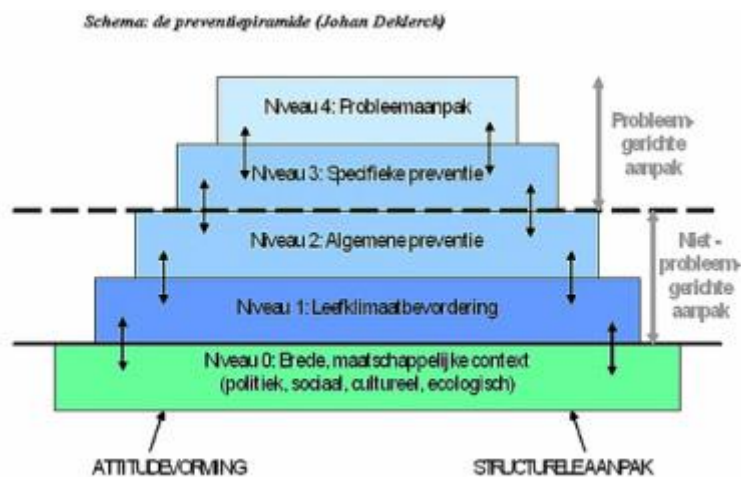
Aanpak

Toermalijn heeft een preventieve en curatieve aanpak. Enerzijds is het van belang het probleem te voorkomen. Dat vraagt om maatregelen in de preventieve sfeer. Anderzijds moet helder zijn wat de acties zijn als het pestprobleem zich desondanks voordoet.

Preventief handelen

Pesten wordt het best voorkomen in een klimaat waarin duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar. De op schoolniveau afgesproken regels spelen hierbij een belangrijke rol. Naast de op schoolniveau afgesproken regels zijn er ook regels in de groep. Deze regels worden in de eerste weken na de zomervakantie door de leerkracht samen met de groep opgesteld. Elke leerkracht draagt er zorg voor dat in de periode tot aan de herfstvakantie veel aandacht besteed wordt aan regels voor de omgang met elkaar, vanuit het besef dat we als leerkrachten een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan een positieve groepsvorming. Elke leerkracht is consequent als het gaat om de uitvoering van deze regels. Leerkrachten zijn op het plein actief, fysiek en betrokken aanwezig tijdens het buitenspelen van de groep.

De leerkracht kan bij de antipest-coördinatoren om advies vragen. De aanpak van Toermalijn is gebaseerd op de preventiepiramide Johan Deklerck, omdat dit model de nadruk legt op preventie.

- **Niveau 1**
maatregelen of initiatieven die de bedoeling hebben het schoolklimaat te verbeteren of in stand te houden; → o.a. schoolregels, sfeer, vieringen, ouder als partner, SAR/MR, ouder / leerkracht en leerling enquête
- **Niveau 2**
algemene preventie maatregelen bedoeld om de draagkracht van kinderen, ouders, leerkrachten en de school te versterken; → o.a. groepsregels, programma Kinderen en hun sociale talenten, leerkracht aanwezig bij buitenspelen, kringgesprekken, intervisie, deelname aan activiteiten als week tegen pesten, mediawijsheid
- **Niveau 3**
specifieke preventie maatregelen die doelen op welomschreven problemen en extra aandacht geven aan bepaalde doelgroepen; → aanpak van ruzie en pestgedrag stap 1-stap 3, time-out plek binnen school (tijdelijke time-out plek)
- **Niveau 4**
curatieve of remediërende maatregelen die bedoeld zijn om bestaande moeilijkheden in de kiem te smoren of te helpen oplossen. → aanpak van ruzie en pestgedrag stap 4, bemande tijdelijke time-outplek buiten school
Wanneer probleemgerichte aanpak niveau 4 niet het gewenste effect heeft dan kan over gegaan worden tot de procedure schorsing of verwijdering

Houding van leerkrachten

Van leerkrachten wordt verwacht dat ze met betrekking tot het pestprobleem blijf geven van een oplettende en luisterende houding:

- Oppakken van signalen (o.a. kleineren, uitlachen, herhaaldelijk betrokken bij ruzies)
- Serieus nemen van verhalen van kinderen
- Doorgeven van informatie aan de anti-pestcoördinatoren
- Collectief toezicht op de naleving van afspraken (zowel op het plein als in de school).

Kringgesprek

Periodieke gesprekken met kinderen waarbij ook onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, oplossen van ruzies e.d. aan de orde komen. In de kring de pestproblematiek aan de orde stellen

- Verschil tussen pesten en plagen duidelijk maken
- Kinderen informeren over de gevolgen van pestgedrag
- Duidelijk maken dat het inschakelen van de leerkracht bij pestgedrag niet wordt opgevat als klikken.
- Duidelijk maken dat elke leerling verantwoordelijk is voor de sfeer in de groep en daarom de plicht heeft pestgedrag aan te kaarten.
- Wie zwijgt stemt toe. Duidelijk maken dat de zwijgende middengroep medeplichtig is, omdat er geen actie ondernomen wordt het pesten te stoppen.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen

Stap 1 Probeer eerst zelf (en samen) tot een oplossing te komen.

Stap 2 Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Het probleem wordt besproken in de groep om de zwijgende meerderheid in te schakelen. Deze kinderen kunnen stelling nemen tegen de pester en de gepeste ondersteunen. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen leerlingen volgen sancties en worden ouders van betrokken kinderen hiervan op de hoogte gebracht door de groepsleerkracht :

- Een of meerdere pauzes binnen blijven met een duidelijke opdracht
- Nablijven met strafwerk
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- Afspraken maken met de leerling(en) over gedragsverandering. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week in een kort gesprek aan de orde.

De leerkracht brengt de anti-pestcoördinatoren op de hoogte van de genomen stappen en deze worden geregistreerd in de anti-pestregistratie

Stap 3 Bij het signaleren van pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en voert een gesprek met de leerling die pest. Er volgen gesprekken met de ouders, van beide partijen afzonderlijk, waarin hen nadrukkelijk wordt gevraagd mee te werken aan het oplossen van het probleem.

Bij aanhoudend pestgedrag kan in overleg met de anti-pestcoördinatoren externe hulp (sociale vaardigheidstraining, GGD, huisarts e.d.) worden ingeschakeld. In deze situatie vinden ook vervolgesprekken met ouders plaats. Naast het bespreken van de te ondernemen

interventies met de betrokken ouders is het belangrijk ook afspraken te maken over de beoogde resultaten. Zorgvuldige en duidelijke communicatie met betrokken partijen en verslaglegging zijn van groot belang.

Online pesten. Wat is digitaal pesten?

Op het internet of via de telefoon kun je door iemand gepest worden, die je niet kent. E-mailaccounts, bedreigingen of het plaatsen van vervelende foto's zijn voorbeelden van pesten. Een nieuwe vorm van digitaal pesten is het uitlokken van vechtpartijen en deze filmen met de digitale camera van een mobiele telefoon. Deze 'schokkende' filmpjes worden op internet gezet. Medeleerlingen zien deze mishandelingen op internet. Gepest worden is allesbehalve leuk. Op straat, op school of bij een club weet men wie de pester is. Op internet of via de telefoon werkt dit anders, dit kan ook gebeuren door iemand die men niet kent. Juist dit onbekende maakt het zo vervelend. Het hacken van E-mailaccounts, bedreigingen, tonen van vervelende foto's zijn voorbeelden van digitaal pesten. Digitaal pesten kan op school, maar ook, en vooral thuis gebeuren, als men telefoneert, maar ook als men rustig achter de computer zit. De scheldwoorden, beledigingen, bedreigingen kunnen ervoor zorgen dat men zich zelfs in zijn eigen huis niet meer veilig voelt.

Mediaprotocol

Er zijn gedragsregels afgesproken en er wordt regelmatig gepraat met kinderen over het waarom van veilig internetten. Hierbij gaan we uit van de gedachte dat het algemene gedragsregels zijn. Regels, die in de omgang tussen mensen belangrijk zijn, deze keer toegespitst op het internetgebruik. Voor het gebruik van de nieuwe media hebben wij een mediaprotocol ontwikkeld. Hierin staan gedragsregels beschreven voor kinderen en personeel.

Mediaprotocol voor leerlingen van Toermalijn

- Ik mag gaan surfen op het internet als ik aan een opdracht ga werken, waarbij ik zelfstandig informatie moet zoeken. Dit is voor een opdracht, bijvoorbeeld een spreekbeurt of een werkstuk
- Bij het zoeken naar informatie zoek ik met Google
- Bij het gebruik van een zoekmachine gebruik ik 'normale' zoektermen
- Pop-ups en andere reclame klik ik weg
- Ik mag alleen mijn voornaam gebruiken op het internet. Ik geef geen persoonlijke gegevens zoals mijn adres, telefoonnummer, emailadres of het adres van mijn ouders, school of andere bekenden
- Ik ga direct naar leerkracht als ik op internet vervelende of vreemde informatie tegenkom
- Ik zal nooit iemand, die ik op internet ben tegengekomen, toestemming geven mij in het echt te ontmoeten
- Ik zal 'internetpersonen' geen foto's van mezelf toesturen zonder toestemming van meester of juf
- Ik ga niet reageren op vervelende email berichten. Het is immers niet mijn schuld dat sommige mensen zich niet weten te gedragen. Als het heel vervelende dingen zijn waarschuw ik meester of juf
- Als ik werk aan mijn website zal ik me netjes gedragen. Mijn taalgebruik is immers een goede reclame voor mijzelf en Toermalijn
- Chatten en downloaden van bestanden is niet toegestaan op school. Bij twijfel overleg ik met meester of juf
- Je mag je mobieltje / spelcomputer met toestemming van juf of meester

- Je mag, na overleg, mailen met de juf of meester

Mediaprotocol voor personeelsleden van Toermalijn

- Personeelsleden zijn op de hoogte van de inhoud van het mediaprotocol voor de leerlingen
- Internet wordt gebruikt voor educatieve doeleinden
- Met kinderen wordt regelmatig gesproken over mediawijs gedrag. Mediawijsheid duidt op het geheel van kennis, vaardigheden en mentaliteit waarmee burgers zich bewust, kritisch en actief kunnen bewegen in een complexe, veranderlijke en fundamenteel gemedialiseerde wereld.
- De leerling computers worden zo geplaatst dat leerkrachten kunnen volgen wat de leerlingen doen
- Websites of webpagina's van leerlingen, die zij in opdracht van school maken, moeten worden gecontroleerd
- AGORA heeft in het communicatieprotocol beschreven dat personeelsleden alleen privé mobiele telefoons mogen gebruiken na overleg met de directie. Op Toermalijn gaan we ervan uit dat personeelsleden hun mobiel alleen gebruiken indien het echt noodzakelijk is
- AGORA heeft in het communicatieprotocol beschreven dat personeelsleden geen contacten met leerlingen mogen onderhouden via profielsites e.d.
- Leerkrachten laten zich bij vertoning van films en tv programma's adviseren door de Kijkwijzer en voor het gebruik van spellen/games door PEGI
- Persoonlijk contact heeft de voorkeur boven contact via de mail. Alleen in uitzonderingsgevallen kan de mail worden gebruikt voor de communicatie

Tussenschoolse opvang (TSO)

Ook bij het overblijven worden Toermalijn regels gehanteerd en wordt er gewerkt volgens het pedagogisch beleidsplan. De medewerkers (overblijfouders) hebben een actieve rol in het voorkomen van pestgedrag en handelen volgens het preventieschema. Kinderen worden (zoveel mogelijk) positief benaderd. Kinderen hebben behoefte aan duidelijke regels en grenzen en aan één opdracht tegelijk. Het gedrag van het kind is géén onwil maar onmacht. Medewerkers moeten alert zijn op pestgedrag en direct ingrijpen als kinderen geplaagd worden.

Buitenschoolse opvang (BSO)

Wij besteden veel aandacht aan de sociale competentie. In de eerste plaats door ervoor te zorgen dat de kinderen zich veilig voelen in de groep en zich deel voelen van de groep. Samen spelen en samenleven, is erg belangrijk bij de opvang.. Daarom wordt deze competentie als eerste besproken.

Ieder kind is een sociaal wezen. Kinderen in de schoolleeftijd zijn actief bezig met het bepalen van hun positie ten opzichte van anderen. Dat gebeurt terwijl ze samen dingen doen, plannen maken, samen spelen en delen. Er worden vriendschappen opgebouwd en verbroken. De BSO kan daarbij een verlengde zijn van de school, als kinderen met hun klasgenoten in de groep zitten. Om in te spelen op bestaande vriendschappen mogen vriendjes en vriendinnetjes die niet op de BSO staan ingeschreven af en toe mee komen naar de BSO.

Voor kinderen die elkaar niet van school kennen, biedt de BSO nieuwe mogelijkheden voor het verkennen van sociale relaties. De pedagogisch medewerkers versterken de samenhang in de groep door samen met de kinderen een vertrouwde sfeer te maken. Ze stimuleren de kinderen om samen te werken en respect te hebben voor elkaar, ook als ze ver van elkaar af staan. Pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om elkaar te helpen en samen plannen te bedenken en uit te voeren, dit komt naar voren in alle activiteitsgebieden.

Omdat de BSO veel ruimte biedt voor ongestructureerde activiteiten, is er veel ruimte voor een natuurlijk proces van interactie tussen de kinderen. De pedagogisch medewerkers houden daarbij wel goed in de gaten of ze ondersteuning nodig hebben bij bijvoorbeeld het oplossen van conflicten of dat er ingegrepen moet worden zoals bij pestgedrag. We zijn ons er van bewust dat de kinderen op school al de hele dag in een groep doorbrengen. De medewerkers geven de kinderen alle ruimte om na schooltijd een tijdje alleen te zijn, of samen met een paar kinderen, als ze daar behoefte aan hebben.

Samenzijn van de kinderen is een belangrijk pluspunt van kinderopvang. De pedagogisch medewerkers gaan daar op een actieve manier mee aan de gang. Ze stimuleren de sociale attentie van de kinderen voor elkaar. Ze introduceren nieuwe kinderen nadrukkelijk in de groep en nemen persoonlijk afscheid van kinderen die de groep verlaten. Ze versterken de onderlinge relatie en geven daarnaast de kinderen ruimte om alleen te spelen. De kinderen wordt geleerd om anderen met rust te laten als die geen behoefte hebben aan contact of met anderen willen zijn.

Pedagogisch medewerkers stimuleren het samenspel van de kinderen en respecteren dit door niet onnodig binnen te dringen in dat spel. De groepssamenhang wordt door de pedagogisch medewerkers versterkt door samen te praten, maar vooral ook door te doen: samen sporten en andere activiteiten uitvoeren.

De pedagogisch medewerkers geven de kinderen de gelegenheid om hun onderlinge botsingen samen op te lossen omdat kinderen daar van leren hoe ze met anderen om kunnen gaan. Ze bieden steun door het stellen van vragen en het helpen bij het vinden van oplossingen

Dit onderwijsprotocol tegen pesten probeert door samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken, alsmede het zgn. digitaal pesten. Hiermee willen wij het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van de kinderen verbeteren.

De medezeggenschapsraad, directie en het personeel van basisschool Toermalijn verklaren het volgende:

Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Pestgedrag is schadelijk voor kinderen, zowel voor slachtoffers als voor de kinderen die pesten. Dit ernstige probleem moet aangepakt worden, in het bijzonder door de ouders en de leerkrachten.

Medezeggenschapsraad, directie en personeel moeten zo goed mogelijk samenwerken met leerlingen en ouders om het probleem "pesten" op te lossen.

De ondertekenaars van dit protocol verplichten zich tot het volgende:

- hulp bieden aan het gepeste kind, in ieder geval de klacht serieus nemen
- hulp bieden aan de pester door correctie, zelfreflectie van het gedrag
- hulp bieden aan de zwijgende middengroep, b.v. door apart aan te spreken, lessen over omgang met anderen
- hulp bieden aan de leerkracht
- hulp bieden aan de betreffende ouders, b.v. door het creëren van communicatiemomenten tussen ouders van pester en gepeste
- het bewust maken en bewust houden van alle betrokkenen van het probleem, b.v. door het als aandachtspunt op te voeren bij de 2^e informatieavond
- het aanstellen van een vertrouwenspersoon op school
- het aanleggen van toegankelijke, goede informatie over het probleem "pesten"

Elke twee jaar wordt dit protocol geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

ADVIEZEN AAN DE OUDERS

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van kinderen die pesten

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen